

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

Redactor:
Prot. Dr. P. Deheleanu

APARE DUMINECA

De ce este necesar recensământul

Lămuririle Institutului Central de Statistică *)

Recensământul sau numerotarea populației, a clădirilor și proprietăților agricole s'a făcut în toate timpurile și în toate țările.

Recensămintele se fac la anumite perioade fixe de obicei din 10 în 10 ani, socotindu-se că în această perioadă situația se schimbă și deci număratoarea trebuie refăcută.

La noi în țară ultimul recensământ a fost făcut în Aprilie 1941. În mod normal, următorul trebuia să aibe loc în anul 1950—1951.

Însă războiul a provocat distrugerii mari. Au fost secerate sute de mii de vieți pe front și în interiorul țării. Bombardamentele aeriene și retrăgerea pustiitoare a hitleriștilor a avut drept rezultat distrugerea a nenumărate locuințe instituții publice, școli, spitale, așezăminte culturale, poduri, șosele, căi ferate, linii telefonice, etc. Gospodăriile țărănești și nenumărate regiuni și în special în Moldova și Ardealul de Nord au fost lăsate fără unelte și vite de muncă.

Seceta care a bătuit timp de 2 ani în țara noastră a mărit și mai mult pierderile provocate de războiu. Lipsa de nutreț a determinat tăierea a nenumărate vite de prăsilă și de muncă, lipsind astfel gospodăriile de una din principalele lor avuții.

În urma luptelor de eliberare duse de Armata Roșie și Armata Română democrată, teritoriul țării s'a mărit prin alipirea Ardealului de Nord.

În urma acestor evenimente și față de schimbările pricinuite de ele, datele recensământului din 1941 nu mai cerespond realității.

Deaceea guvernul țării, pentru a putea duce mai departe opera de reconstrucție, a socotit că trebuie să înceapă de îndată un recensământ al populației, clădirilor și proprietăților agricole.

Acest recensământ are drept scop să pună la dispoziția conducerii de Stat date precise, pentru ca măsurile ce se vor lua să fie cât mai corespunzătoare nevoilor.

Intrucât numai iarna e timpul cel mai potrivit pentru efectuarea recensământului — în tot restul anului stânjenind muncile agricole — guvernul a fixat data numărării la 25 Ianuarie 1948. Prin efectuarea recensământului populației, prin cunoașterea exactă a numărului locuitorilor țării și modul lor de așezare la orașe și sate guvernul va putea veni în ajutorul populației prin înființarea de așezăminte de asistență socială, spitale, dispensare, farmacii etc... potrivit nevoilor și numărului locuitorilor. Ele vor putea fi astfel așezate încât să fie de folos la cât mai mulți oameni.

Judecătoriile care erau așezate la mari depărțări, silindu-i pe țărani a se deplasa la mari distanțe, vor putea fi înmulțite ca fiecare să poată dobândi dreptatea fără pierdere de bani și de timp.

Deasemenea cunoscând exact numărul populației satelor, se va putea face o dreaptă împărțire a produselor industriale prin cooperative.

Cunoscând desimea populației în diverse regiuni, guvernul va putea lua măsuri pentru a asigura tuturora posibilități de muncă și mijloace de existență.

La noi în țară avem un număr mare de neștiutori de carte moștenire tristă a regimurilor trecute. Prin acest recensământ se va cunoște exact numărul neștiutorilor de carte putându-se astfel păși la lichidarea analfabetismului. Totodată învățământul se va putea desvolta, numărul școlilor va putea crește cuprinzând un mare număr de învățători și personal didactic.

În urma războiului pustiitor care a trecut și peste țara noastră, au fost distruse și avariate multe din orașele țării precum și întinse regiuni rurale. Nici până astăzi nu cunoaștem exact pagubele suferite prin distrugerea clădirilor care foloseau, fie drept locuințe populației fie drept adăpost instituțiilor publice. Se impune grabnic refacerea tuturor acestora. Prin recensământ se va putea cunoaște exact situația clădirilor dela orașe și a satelor care au avut de suferit de pe urma distrugerilor de războiu și astfel

*) P. P. C. C. Părinți vor citi acest articol în sf. biserică, în proxima Duminică.

guvernul va putea întocmi un plan de refacere. Se vor clădi noi locuințe acolo unde datele recensământului, vor indica o lipsă a lor.

Prin cunoașterea stării locuințelor a condițiilor de igienă în care locuiește populația se vor putea lua măsuri de îmbunătățire.

În urma reformei agrare înfăptuită de guvernul Groza au fost împroprietăriți un număr de țărani săraci sau cu pământ puțin. S'au împărțit titlurile de proprietate care au consfințit dreptul țăranului, asupra pământului primit. Proprietatea pământului este altfel împărțită azi decât în 1941. Dacă la aceasta mai adăugăm și schimbările intervenite în ceea ce privește gospodăriile țărănești parte distruse de război, parte lovite în urma secetei, dacă mai adăugăm împrușcarea parcului de vite, pierderea și uzarea uneltelor care nu au putut fi înlocuite până în prezent, datele vechiului recensământ sunt departe de a corespunde realității.

Deaceia guvernul în dorința de a veni în ajutorul țăranilor prin refacerea gospodăriilor țărănești, prin refacerea parcului de vite, prin înzestrarea țăranilor cu unelte și vite, nu poate îndeplini toate

acestea decât în urma unei cunoașteri exacte a situației prin recensământ.

Se va putea veni astfel în ajutorul satelor aflate în lipsă — datorită pozițiilor geografice — prin dezvoltarea unor ramuri de producție potrivite locului: de exemplu se vor putea înființa fabrici de marmeladă acolo unde sunt fructe, fabrici de cherestea acolo unde e pădure, ș. a. m. d.

Cunoscându-se regiunile pustiite ierenerurile inundabile, mlaștinile, etc. lăsate azi în părăsire sau în neputință de folosit se vor putea lua măsuri grabnice de a le pune în folosință. Numai cunoscând exact suprafața acestor terenuri și posibilitățile lor de exploatare se va putea întocmi un plan de însănătoșire.

Recensământul populației, clădirilor și al proprietăților agricole care va avea loc la 25 Ianuarie prin datele exacte ce le va furniza va sta la temelie reconstrucției țării noastre.

Este deci în interesul întregii populații a țării din orașe și sate, din uzine și de pe ogoare, din școli și biserici să contribuie laolaltă pentru înfăptuirea acestui recensământ prin declararea întocmai a tuturor datelor prevăzute în chestionare.

Rosturile sociale ale Bisericii

Cu ocazia serbărilor de Anul Nou din capitală, Prim-ministrul țării, Dl Dr Petru Groza, a prezentat Înalt Prea Sfințitului Patriarh Nicodim urări de sănătate și a avut, cu acest prilej, cuvinte de înaltă apreciere la adresa Bisericii. Gestul primului ministru marchează o atenție și cuvintele sale, rostite în prezența membrilor Înaltului Prezidiu, sunt expresia binevoitoare atitudinii a Guvernului față de ceea ce este Biserica pentru popor. „Biserica este o instituție cu rosturi permanente în viața poporului” a spus Domnia Sa, — și a grăit un mare adevăr.

Nu este pentru noi indiferent, când un prim-ministru al țării sesizează un astfel de adevăr, în numele guvernului. Nu ne este indiferent nici faptul, că șeful guvernului a mai rostit și altădată, în calitate oficială, cuvinte similare cu cele de mai sus, relativ la Biserica. Dar mai ales nu putem să trecem în umbră faptul, că actualul guvern a arătat în toate ocaziile, bunăvoință față de Biserica. A văzut în Biserica o forță, cu un rol covârșitor, pe care-l mărturisesc și trecutul și prezentul. A avut intuiția celui trecut al nostru, în care vreme de secole dearându-l, ființa Bisericii a fost îngemănată cu a Statului și în care Statul s'a menținut prin Biserica mai mult decât s'a menținut Biserica prin Stat. Poporul a fost tot-

deauna al Bisericii, dar și Biserica a fost a poporului. „Rosturile ei permanente în viața poporului” grăesc din toate filele istoriei noastre.

Biserica a deschis cele dintâi școli și le-a întreținut pentru a da lumină poporului. A dat ființă celor dintâi spitale („bolnițe”), spre a alina durerile trupesti ale poporului năpăstuit. A dat poporului asistență sufletească, dar n'a neglijat-o nici pe cea trupească. I-a dat lumină minții și sănătate trupului. A ocrotit pe cei slabi și i-a îmbărbătat. A dat nădejde celor desnădăjduiți și n'a încetat a învăța poporul să dea îngrijire bolnavului, adăpost streinului și pâine flămândului.

Nici azi, Biserica nu-și desminte „rosturile sale permanente în viața poporului”. În toate acțiunile de asistență socială, ea este prezentă, cu o contribuție ce nu i se poate tăgădui. Să luăm de pildă eparhia noastră. În anul trecut a dăruit peste 16 vagoane de cereale, fraților din regiunile înfometate ale țării. A fost un gând curat al Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop Andrei și o dărnicie a credincioșilor din eparhie. Chiar dacă credincioșii noștri dăruiseră deja, în calitate de cetățeni, ei au acceptat să dea și în calitate de fii ai Bisericii. Păstorul și turma s'au înfrățit în același gând, pentru a face ca Biserica să-și afirme „rosturile permanente în viața poporului”.

O altă dovadă similară este azilul de bătrâni din Arad, ale cărui griji multiple le poartă însuși Prea Sfinția Sa Părintele Episcop Andrei și prin Prea Sfinția Sa, Biserica însăși. Nu de mult apoi, Prea Sfinția Sa a lansat, împreună cu Dl Prefect al județului, un apel adresat cetățenilor județului Arad și simultan credincioșilor eparhiei Aradului, în care se adresează inimilor caritabile, pentru a-și da obolul în acțiunea de ajutorare a spitalului județean din Arad, trecut prin serioase încercări. Iar mai departe, apelul din paginile revistei, pentru ajutorarea școlii dela Sf. M-re Hodoș-Bodrog, infiripată și obladuită de Biserică, din copii părăsiți, ai nimănu, culeși de pe stradă, este la fel, o dovadă asemenea celor de mai sus și asemenea altora nenumărate, anonime, făcute în umbră, fără reclamă și publicitate.

Nu neglijăm acțiunile pe tărâm social, de o înaltă semnificație morală, ale *Crucii Roșii*, ale *C.A.R.S-ului*, ale *Apărării Patriotice* și ale altor societăți menite să îndulcească soarta celor oropsiți. Dar nu trebuie să ne lăsăm în urma lor, pentru că nu noi avem de învățat dela ele, ci ele dela noi. Nu Biserica se naște din ele, ci ele se nasc — direct sau indirect — din aluatul dumnezeescilor învățături ale Bisericii lui Hristos. De aceea noi trebuie să stăm în frunte și nicidecum să rămânem în urmă, pentru a face și în acest tărâm cât mai vizibile „rosturile permanente” ale Bisericii în viața poporului.

Trebuie să menținem la înălțime nivelul de viață a Bisericii spre a-i da puterea să se impună și în viitor cum s'a impus în-trecut: ca o instituție utilă și necesară, care nu poate să-i fie statului indiferentă.

P. D.

Din Pastoralele de Crăciun

Din Pastorală P. S. NICOLAE al Oradiei.

„Peștera din Vifleem este locul de întâlnire între Fiul lui Dumnezeu, care s'a pogorât din ceriu să aducă lumii mântuirea cea adevărată, deplină și netrecătoare și între maghii dela răsărit, reprezentanții lumii păgâne neputincioase și nefericite, care tânjea și se doria după această mântuire. Peștera din Vifleem este piatra de hotar, care desparte două lumi adânc deosebite în viața și idealurile lor — lumea căzută, osândită și nefericită a păgânismului de lumea nouă și curată, sfântă și fericită a creștinismului. În peștera din Vifleem stau față'n față cea mai neagră sărăcie religioasă și morală a oamenilor cu bogăția nesfârșită a harurilor lui Dumnezeu; cea mai cruntă robie cu cea mai desăvâr-

șită libertate duhovnicească; cel mai adânc abis al păcatului cu înălțimea amecătoare și nepătrunsă a sfințeniei firești; moartea morală a lumii vechi cu însuși izvorul învierii morale a lumii noi.

Maghii au pornit la drum, în căutarea lui Mesia, cu sufletele chinuite de dorul după mântuire, pe care credeau fără șovăire că El singur le-o poate da și că le-o va și da. Venind în Vifleem au găsit pe Domnul — plinirea tuturor prorociilor. Văzându-l au crezut în El; crezând au căzut la pământ și i s'au închinat ca unui Dumnezeu; închinându-l se i-au adus cu smerenie prinosul sufletelor și bogățiilor lor, luând în schimb și ei, cu prisosință, în vistieria sufletului lor, darurile mult mai scumpe și mai de preț ale cerului dela pruncul Iisus. Pe cât de greu și de chinuit le-a fost drumul până la Vifleem, unde au găsit pe Domnul doririlor, pe atât de ușor și de fericit le-a fost drumul spre casă, căci s'au întors purtând în sufletele lor o lume nouă, un Dumnezeu nou, o slujire nouă, un ideal nou de viață; s'au întors purtând în chivotul inimii lor, drept Stăpân, pe Dumnezeul cerului și al pământului, singurul și adevăratul Dumnezeu; s'au întors convertiți, mântuiți, fericți, pentru totdeauna fericți, pentru veacul de acum și pentru cel viitor; s'au întors ca niște adevărați apostoli ai Domnului printre păgâni. Ce călătorie minunată și binecuvântată!... Ce credință fericită și bogat răsplătită!... Ce pildă graitoare pentru oamenii veacului nostru!...

Noi, cei de astăzi, ce dorinți purtăm în inimi?... Pe cine căutăm?... Ce stea ne călăuzește pașii vieții?... În cine credem?... Cum ne apropiem de Cel născut în peștera din Vifleem? Cu credință? Cu dragoste? Cu bucurie? Cu dor nestăvilit și cu nădejde de mântuire? Ne închinăm noi după cuiință?... Și îi aducem daruri?...

Domnul nu cere dela noi aurul, pe care nu-l avem, nici alte daruri pământești, pe care numai cei bogăți le-ar putea avea la îndemână. Nu! El vrea un singur lucru dela noi, un lucru pe care toți îl putem da, fără nici o excepție. *El vrea inima noastră.* Domnul s'a născut odată triuște în peștera din Vifleem, pentruca pe urmă să se poată naște duhovnicește an de an, generație după generație, în peștera mult mai rece, mult mai săracă și mai necurată a inimilor noastre.

Praznicul Nașterii Domnului e praznicul renașterii noastre sufletești. De aceea să-i aducem și noi astăzi Domnului, în dar, inima noastră cu toate sărăcia, cu toate păcatele și lipsurile, cu toate scaderile, dar și cu toate zvâcnirile și dorurile ei sfinte pentru cele înalte. Să i-o închinăm Lui prin rugăciune stăruitoare și fierbinte, cerându-i să o binecuvinteze, să o lumineze, să o înnoiască, să o schimbe intru toate spre bine, dându-ni-o neprihănită înapoi. Și, să fim incredințați, că El o va primi, cu bucurie nespusă, o va spăla, o va tămădui, o va întări, o va îmbogăți, o va umplea de pace și bucurie

duhovnicească, o va copleși cu darurile Sale cele dumnezeiești; înălțându o spre zările unei vieți în veci fericite.

Dacă maghii călăuziți numai de lumina stelei de pe ceriu și de vântul ceresc ce le bătea în inimă au putut găsi pe Domnul și s'au putut îmbogăți sufletește atât de mult întru El, cu atât mai vărtos va trebui să-l găsim noi, cei de astăzi, sub călăuză sigură a Bisericii, a Evangheliei și a Sfinților Părinți și găsindu-l să-L cunoaștem și să-L recunoaștem drept Domnul și Dumnezeuul nostru, drept Mântuitorul nostru și Mântuitorul lumii. "

Din Pastorală P. S. VENIAMIN al Caransebeșului

„...Nașterea lui Hristos stă ieri, astăzi și până la sfârșitul veacurilor în centrul istoriei lumii și mărirea ei va rămânea deapauri și va stăpâni veacurile. El este hotar între două lumi și de aceea anii se numără dela ea. Cu Iisus Hristos un val de lumină, o putere și viață nouă s'a revărsat în lume, viața dragostei divine față de omul căzut în păcat.

Au fost însă și sunt și astăzi și vor fi și în viitor mulți cari vor tăgădui actualitatea și divinitatea lui Hristos și „umblă ca niște vrășmași ai Crucii lui Hristos. Sfârșitul acelora este însă pieirea“ (Filip. 3, 18-19). Prigoane nemaipomenite s'au pornit împotriva lui Hristos și a învățăturii Sale sfinte încă de pe vremea când a petrecut pe pământ. După Irod, care a ucis 14.000 prunci nevinovați ca să piardă pe Iisus, au urmat multe veacuri de groaznice persecuții contra umililor mărturisitori ai noii credințe creștine. Cu toate acestea creștinismul s'a întins, nu prin violență, ci prin dragostea și arma cuvântului ucenicilor Domnului până la marginile pământului, căci a adus o nouă viață în duh și adevăr, o viață a dragostei, blândetei, a smereniei și sfințeniei, a armoniei și dreptății sociale.

Biserica lui Hristos, care ocrotește sub aripile sale sute de milioane de suflete doritoare de o viață nouă și de mântuire, a văzut în cele 19 veacuri mari transformări sociale, cu prăbușiri de țări și stăpâniri puternice, însă ea a ieșit biruitoare numai prin puterea ei divină și oricâte încercări vor mai veni „nici porțile iadului nu o vor putea birui“, căci la cârma ei stă Hristos, care a promis că va fi cu ea până la sfârșitul veacurilor...

Dacă este așa, ce înseamnă pentru tine, iubite creștine, Iisus Hristos, a cărui naștere o prăznuim astăzi? Este un nume ca orice alt nume, ori înseamnă ceva mult? Desigur că pentru noi creștinii El este totul, mântuirea, nădejdea și scăparea, pâinea vieții și apa cea vie, calea, adevărul și viața cea adevărată. El este doftorul trupurilor și al sufletelor noastre, El este singurul Mântuitor. El ne împărtășește celor ce ne incredințăm viața Lui de toate darurile binecuvântate ce se revărsă în lume din nemărginita bunătate și iu-

bire a lui Dumnezeu, prin cari ne face fii și moștenitori ai împărăției lui Dumnezeu, cel mai prețios dar al luminosului praznic de astăzi.

De aceea, Vă îndemn iubitorilor mei, să Vă deschideți larg inimile pentru primirea darurilor mântuitoare ale lui Hristos, ce vi le îmbie prin Sf. Taine cu n mărginita sa iubire de oameni, căci numai cu ajutorul Lui veți putea începe o viață nouă și mai bună cu mai multă dragoste și frățietate față de toți semenii voștri, care să schimbe din temelii fața lumii. Viața cea nouă, ce o dorim cu toții, trebuie să aibe la temelie ei principiile mântuitoare ale Evangheliei lui Hristos, căci altcum se va prăbuși, ca una zidită pe nisip. Noi, ca popor creștin și cu frica lui Dumnezeu, punându ne nădejdea și credința în puterea de grijă a lui Dumnezeu, în mijlocul greutăților vieții, privim cu încredere în fața viitorului, căci știm, că daea „cu noi este Dumnezeu, de cine ne vom teme?“

Hirotonia, impediment la căsătorie

(Urmare)

În fața acestor cerințe de mare autoritate, partea practică a problemei noastre devine disparentă. Lasă că nici ea nu se întemeiază pe niște premise solide. Se aduce obiecțiunea stimulului sexual, care în cele din urmă va birui puterea de înfrânare a preotului tânăr rămas văduv, și astfel sminteala desfrânării sau a unui concubinată va prejudicia și mai mult moralitatea în Biserică. Nu voiu răspunde că preotul trebuie să se arate că-și poate stăpâni stimulul sexual, deși calitatea lui cere ca să se înalțe deasupra poporenii săi întocmai ca primul rege izraelitean, Saul, cu un cap mai înalt decât supușii săi. Deși Sf. Ioan Gurădeaur spune în cartea sa Despre Preoție că puterea preotului e mai mare decât a îngerilor, să admitem că el nu-i mai mult decât păstorii săi, sau cum spun partizanii căsătoriei a doua a preoților: „nu suntem îngeri, ci oameni“. Să ignorăm „opinia“ Sf. Pavel, care cere ca preotul să fie pildă pentru credincioși (I Tim. 4,12) „în toate privințele“ (I Tit. 2, 7), deci și în cele trupești, „cu lăpădare de sine“ (I Pet. 5,2). Să trecem peste constatarea „anacronică“: „niciodată nu poate fi pildă turmei sale acel preot căruia i se pot imputa slăbiciuni care le au și credincioșii săi“. Căci „oare poate orb pe orb să călăuzească? Nu vor cădea amândoi în groapă?“ (Lc. 6, 39). Ci voiu privi realist chestiunea. Când stimulul sexual e mai tare ca omul ce se cheamă preot, căsătoria a doua este un leac absolut? Există un document din sec. XIII că un preot din Corint, căsătorit în vremea aceea a doua oară, a comis adulter, iscând un scandal enorm (Dr. Milaș: broșura citată pg. 20). Ce i-a folosit acelu-

nestăpănit a doua căsătorie? Nu era mai bine oare să plece din cler după moartea primei soții?

Se spune că viața celibatară nu e pentru oricine. Pustnicul și-a ales el singur o astfel de viață, fiindcă și-a tras seama că va putea trăi așa mereu. Dar preotul, care s'a căsătorit în gândul că nu-și va pierde soția până la bătrânețe? Or toți știm că înainte de hirotonie există o examinare a candidatului de preot. Și acest candidat știe că nu se va mai putea căsători a doua oară după hirotonie. Dar totuși consimte să fie preot. Prin aceasta *el își ta în mod tacit acest vot al celibatului, în cazul morții soției sale. Și votul consimțit se respectă. Canonul 15 al sinodului IV ecumenic, de exemplu, oprește căsătoria chiar și a diaconiselor, fie fecioare sau văduve, care făcuseră vot de castitate, deși nu erau călugărite.* Un vot mult mai serios este preoția. Dacă unui preot i s'a întâmplat nenorocirea de a-și fi pierdut soția, suporte-o până la capăt. Ori stea văduv și curat, ori dacă nu poate, ceară-și deslegarea de vot tragă-și consecințele strict canonice și caute-și alt rost afară de slujba altarului. Căci desigur de preoții tineri, care nu și-ar putea stăpâni pornirile, e vorba mai-cuseamă. Aceștia au încă toată viața înaintea lor. *Și mai au forța mintală și fizică să-și făurească o altă carieră.* Preoții rămași văduvi mai în vârstă, care n'ar fi instare să-și înceapă o nouă viață afară de preoție, vor avea avantajul de-a se putea stăpâni pentru a rămâne preoți văduvi ireproșabili. Numai așa se poate rezolva problema preoților văduvi și nu altfel. După statistica preoților văduvi tineri, dela începutul lucrării de față, se vede că această ieșire este mult mai rezonabilă decât modificarea locurilor întărite pe autoritatea divină, care opresc căsătoria după hirotonie. Mai bine s'ar putea rezolva sfătuindu-i pe cei în cauză să-și caute alte rosturi, chiar în administrația bisericească sau în învățământul religios, dar nu ca preoți la altar.

Da, dar cine să îngrijească de o casă de copii orfani? Servitorimea? Întrebarea rămâne însă în suspensie, căci nimeni nu poate garanta că orfanul își va regăsi mama într'o mașteră. *Orfelinatul pentru copiii de preot* — cum s'a făcut la Sibiu, măcar, la internat — ar rezolva mai bine întrebarea, din punct de vedere practic, și fără a compromite principiul. Dorința de-a găsi copiii orfani o mamă este în fond dorința preotului văduv de-ași găsi o soție.

În situația lui de păstor sufletesc un preot văduv, dar cinstit și curat, nu poate naște bănuiele și sminteală mai mult decât un preot cu soție, dar nevrednic. Oare preotul căsătorit și cununat a doua oară în biserică nu va produce sminteală? Mi se va obiecționa: în orice caz nu mai mare sminteală ca preotul cu fiitoare. Dar eu nu propun decât anularea radicală a smintelii: ieșirea din clerul liturghisitor și căsătoria a doua permisă celui ce procedează astfel.

În sfârșit, chiar și în partea practică a ei, problema recăsătoririi preoților văduvi are consecințe care nu-s deloc practice. Și anume, prin schimbarea unui singur canon se ajunge într'o situație fără ieșire, fiindcă există o strânsă corelație între canoane. Căutați, numai, Canoanele lui Milaș: în fruntea fiecărui comentariu, zeci de cifre ca locuri paralele ale canoanelor asemănătoare. Afară de aceasta prin schimbarea sau anularea unui singur canon se deschide larg poarta revizurilor și modificărilor, căci după expresia cuiva „canoanele s'au făcut pe vremea când nu se știa că pământul e rotund“. Cine mă oprește să le schimb apoi, pe ici și colo — vorba lui Carageale — în părțile esențiale? De, dacă viitoarele sinoade ecumenice n'au altă treabă decât să satisfacă doleanțe nicidecum generale, ci atât de restrânse, ca și recăsătorirea preoților văduvi, și aceea perspectivă ar putea deveni o realitate. *Din fericire am văzut că procentajul preoților văduvi nu e atât de grav, ca să ceară revizuirea perioadei sf. Tradiții încheiate în sec. VIII, după atâtea jertfe pentru adevăr.*

Tema noastră s'a pus astfel: *Hirotonia este sau nu este un impediment la căsătorie. Dacă nu este, atunci ce-i poate opri și pe preoții divorțați să ceară și dânsul, ca și văduvii, concesiunea pentru recăsătorire? Desigur că divorțurile în cler ar deveni o plagă. Și nu cred că astfel s'ar salvarda „interesele superioare“ ale Bisericii. N'am putea să-i excludem nici pe cei divorțați, dat fiind că motivele de divorț admise de Biserică echivalează cu moartea spirituală. Dar, în cazul dat, hirotonia nu poate constitui un impediment nici pentru a treia căsătorie; și așa mai departe. Dacă se cere Bisericii atâtea concesiuni și vederi atât de largi în vederea legiferării căsătoriei a doua a preoților, de ce să nu admită Biserică și căsătoria a patra a laicilor? Căci este de fapt o corelație între felul de-a înțelege căsătoria preoților și a laicilor. La Romano-Apuseni rigorismul unei singure căsătorii între laici provine din celibatul și mai rigorist al preoților. E adevărat că de-atâtea ori nu se respectă. Dar asta nu i-a îndemnat pe apuseni s'o anuleze. Dacă se spune că celibatul roman este încă o redutabilă putere a papalității, trebuie să recunoaștem că și mai redutabilă e monogamia absolută a clerului nostru. Dacă e respectată, bineînțeles. Dacă însă nu se respectă, e semn de laxitate morală. Fiți siguri că nu prin aceasta se promovează interesele superioare ale Bisericii! Rigorismul în morală s'a ivit întotdeauna din mijlocul decăderii lumii, întocmai ca nufărul alb înălțat din mocirlă. Vremurile noastre cer, așadar, prin păcătoșenia lor, rigorism, nu laxitate.*

Din toate cele expuse rezultă un adevăr care nu poate fi covârșit nici de atâtea motive practice aduse în sprijinul ideii de recăsătorie a preoților.

Atât din sf. Scriptură, sf. Tradiție din care fac parte și canoanele „inamovibile“, cât și din spiritul Ortodoxiei noastre reiese că *hirotonia este impediment absolut la căsătorie*. Atunci ce ne facem cu preoții tineri rămași văduvi? Nu le putem anula stimulul sexual. Deci trebuie anulată legislația, fie că-i de origine divină, fie că-i de origine omenească? Pentru cele câteva cazuri de preoți văduvi ivite. Cum s'ar modifica de pildă legile penale pentru câțiva care nu se pot stăpâni să nu le calce. Am mai spus: *Citar pentru cazuri în număr coplesitor, și nu doar pentru cei 2,1^o/₁₀ preoți văduvi, nimeni nu poate schimbă în sens diametral opus dispozițiile sacre și bimilenare ale Bisericii ortodoxe.*

Decât toate acestea, mai consult ar fi să se găsească un *modus vivendi* pentru frații preoți într-adevăr lezați în însăși existența lor de nenorocirea de a-și fi pierdut soțiile. Să li se găsească, ori să-și găsească singuri situații conrespunzătoare demnității lor, dacă vor să se recăsătorească. Dar nu în cler.

Presbiterul B.

Noutate și Innoire

Supus vremii, bietul om își numără clipele vieții, mărginește timpul și descifrează în el puțin bucurii, mai multe neajunsuri și foarte multe îngrijorări.

Ca pe niște mărgele de nuanță mai închisă ori mai deschisă, el le înșiruie pe firul unui an. Apoi se oprește, leagă firul și sub formă de cunună și-l ia asupra lui. Încă unul, fecior va fi cine-l va mai ajunge. Și rând pe rând șirul anilor ne încovoie trupul ca o povară de neînlăturat. După atâtea mișcări de rotație ale geoidului nostru, acum ia sfârșit una, pentru a începe o altă mișcare de revoluție. Intrarea în noul an o sărbătorim, ca un prasnac al timpului. Stăm în fața lui și ni se înfățișează cu una din paterile lui: noutatea.

Bucuria că am scăpat din vârtejul trecutului nu este în noi constantă. Enigma nedeslegată a zilei de mâine menține întins peste noi un văl de tristețe. Sărbătorim deci sub un dublu spectru: al bucuriei și al tristeții.

Tinere legături de prietenie, plăcute amintiri, rod din floarea iubirii, nu se împacă cu noutatea. Ea pe toate le îmbătrânește. Ajunsă prezentă, noutatea face un pas înainte, aduce aurora, dar trece și lasă în urmă umbra și noaptea. „Copil sburdalnic al eternității timpul împrumută o aparentă nemuritoare tinerețe fără ca s'o poată transmite pe aceasta lucrurilor materiale și spirituale... el trece, aruncând viață. Dar această viață de astăzi, încurând va fi cea de ieri, cea de alaltăieri, cea de altădată, o amintire, o antichitate.

Timpul este totuși bogat, prin noutatea ce o imprimă lucrurilor. De îndată ce omul este capabil a

născoci idei sub o formă nouă, farmecul noutății seduce spiritul și simțurile. Îndată se creiază ucenici, pentru motivul că noi urmăm jocul înfinitului, socotit ca o necesitate. Dar după ce am analizat un obiect, zicem: *ajunge. Ne obosim și dorim ca cineva să întoarcă foaia. Printr'o falsă licărire de progres, noutatea întoarce foaia! Faptul ne încântă, dar în același timp ne demască slăbiciunea inteligenței noastre.*

Există o lege, ratificată de știință, că în natură nimic nu se pierde, nimic nu se creiază, totul se transformă. Par'că nici de aceasta, inteligența noastră nu vrea să țină seamă deși ea se poate aplica și în domeniul spiritual. Aplicat în cele duhovnicești ne dăm seama că noutatea e un miraj și innoirea e totul.

Când a venit plinirea vremii, s'a petrecut în lume o innoire. Trimisul de sus, întruchipat în fire omenească, vine în lume spre a-i crea viața de har, nu înlăturând legea, ci desăvârșindu-o.

Lumea îl vrea noutate, poporul îi cere semne noi, ucenicii așteaptă înfățișare nouă, cu program nou, deci un om nou.

Lumii, înainte-mergătorul îl anunță: „Pregătiți calea Domnului, neteziți-i cărările; orice vale va fi astupată, orice munte și orice deal va fi prefăcut în loc neted, căile strâmbe vor fi îndreptate și drumurile sgronțuroase vor fi netezite. Și orice făptură va vedea mântuirea lui Dumnezeu (Lc. 3, 45). În anunțarea Lui nu este nimic nou. Se reproduce vestirea din Isaia (40.3 și 52.10).

Acelora, cari vreau să vadă semne și minuni le spune: Neamul acesta este un neam viclean; el cere o minune, dar nu i se va da altă minune decât minunea proorocului Iona (Lc. 11.29). Fățarnicilor, fața pământului și a cerului știți s'o deosebiți, vremea aceasta cum de n'o deosebiți?

Sosise vremea innoirii, vremea împăcării cu pârișul în drum spre judecată, vremea smereniei și a pocăinței vremea iubirii de vrăjmași, vremea incopierii omului ca mlădița, cu viața — izvorul vieții.

Așteptarea ucenicilor de a vedea ceva nou nu s'a împlinit. Legea nu era nouă, era repetarea lucrării făcute de Dumnezeu pentru lume: iubirea față de aproapele. Fiul omului are misiunea de plinitor al legii. El aduce innoirea și desăvârșirea ei, ca prin viața și prin moartea noastră să rămânem ai Domnului.

Pentru creștin timpul nou este timpul innoirii: „Schimbați-vă felul de viață...“ Bucuria în timpul nou constantă, devine un bun propriu al nostru, dacă ne hotărîm să primim pe Stăpânul timpului ca orânduitor și îndrumător nu numai al vieții externe, ci și al celei interne, nu numai pe o clipă ci pe tot cursul „celeilalte vremi a vieții noastre“. Moment de sărbătoare și bucurie nesfârșită este clipa în care El — Iisus, Fiul lui Dumnezeu — se întronează ca stăpân al tuturor facultăților omenești.

Natural că ajungerea la o viață înnoită poate începe și cu o descreștere a frunții și cu urarea obiș-

uită de anul nou, dar trebuie să continue printr'o regăsită a omului în Dumnezeu. Avem obiceiul să închetăm un bilanț. În el avem rubrici cu prieteni și dușmani, cu buni și răi, cu cei vii și cei morți.

La încheierea bilanțului, ba eu cred că și la deschiderea noului registru, este potrivită recomandarea: „Să nu ne mai judecăm dar unul pe altul. Ci mai bine luați hotărârea să nu faceți nimic, care să fie pentru fratele vostru o piatră de poticnire, sau un mijloc de păcatulre“ (Rom. 14, 13).

Doamne, câtă fectire într'un suflet împăcat! Timpul în acest caz nu se mai numără după mișcările pământului, ci după momentele de biruință împotriva pornirii adamice, după care vedem binele și urmăm răul.

Anul nou, sărbătoarea timpului devine sărbătoarea smereniei. Omul în nimicnicia lui se bucură de ajutorul de sus și lucrează numai celace este spre înnoire. Produs al noutății, tu dispari!

La anul nou, să ne înnoim simțirile!

TEOFAN

Orbii și surzii între ei

(Luca 6, 39).

Dacă ai vedea doi orbi într'o cameră mare pipăind după ușă ca să iasă afară, izbindu-se unul de altul, de pereți, dacă i-ai vedea într'o pădure lovindu-se de copaci, chemându-se dintr'o parte într'alta ca să iasă la lumină, sau dacă ai vedea doi surzi strigând și gesticulând cu zadarnică mânie unul către altul, ai fi cuprins și de milă, dar n'ai putea face nici să nu zâmbești. E icoana caraghioasă a sectarilor.

„Oare poate un orb să călăuzească pe alt orb? Nu vor cădea amândoi în groapă?“ (Luca 6, 39). Pe ei îi indică, pe sectari. Aceștia se sbat în ale scripturii, în ale predicării ca niște caraghioși, ca peștele în vârsă, ca oarecine „în cânepă“. Un vlăjgan, un hăjmândău de optsprezece ani, însurat, desculț, cu chipiu, corigent la câte două trei materii din clasa II - III a de liceu particular, preschimbându-se Duminica în solemn predicator; un altul, de patruzeci de ani, a cărui gospodărie se păraginește din lipsă de mână bărbătească, a cărui soție și copii își frâng mâinile în desnădejde și neputință, în timp ce el aiurează în predici de câte două ore și din care nu rețini decât cuvintele: proorocii, limbi, vise, vedenii, etc., acestea sunt călăuzele și cu știință, și fără de știință ale sectarilor.

Intr'un vagon, doi sectari își explicau textul dela Luca 6, 29: „Dacă te lovește cineva peste o falcă, întoarce-i și pe cealaltă“. Unul dintre ei zicea că acest verset trebuie înțeles după literă; cealalt susținea contrarul, și, spre a-și convinge pro-

tivnicul, îi și aplică o palmă sdравăna peste obrazul drept: „Întoarce-l și pe celalalt!“ Sectarul cu interpretarea literară se supuse și-o încasă și pe-a doua palmă. Dar nici el nu se lăsă bătut, ci cu Scriptura deschisă îi arătă: „Uite, aci ceva mai jos, la vers 38 scrie: „Cu ce măsură veți măsură, cu aceea vi se va măsură“. Și după ce-i citi paragraful, îi întoarse cele două palme cu atâta convingere, încât îl răsturnă de pe bancă. Un călător care tocmai atunci intrase în vagon întrebă: — „Ce fac oamenii aceștia?“ — „Nimic, răspunse cu indiferență unul de alături, își explică Biblia!“

Iosif de Maistre zicea despre sectari: „Consimt să-i numesc evangheliști, dar numai în sensul și pentru motivul pentru care i se decernă lui Scipio titlul de Africanul: pentru distrugerea Cartaginei“.

Nu de geaba se numesc urzitorii sectelor: reformați sau protestanți. Au protestat, au tot băgat de vină, au scos, au dat la o parte, au ales, au reformat dogmele întocmai cum reformezi cadrele la armată. Dar după cum acolo un ostaș reformat nu mai e bun pentru serviciu, așa n'o fi bună nici pentru sprijinul în viață, doctrina reformatorilor-sectarilor. După cum li-s templele și casele de rugăciune de goale de orice podoabă și artă religioasă, așa li-i de gol și interiorul sufletului și al vieții lor.

Doctrinile sectare au scos din creștinism postul, crucea, slujbele, spovedania și tot ce reclamă sacrificiu. Ar mai trebui să scoată și iadul, și cu siguranță că atunci ar fi toată lumea de partea lor. Invățăturile sectarilor sunt minunate pentru trăire, dar nu pentru a muri și a trece cu ele în cealaltă lume. După cum însuși Luther o recunoștea: „După legea mea trăiești ușor, după a preoților mori ușor“.

Arătați-mi un singur om ajuns mai bun prin evanghelia cea nouă și eu vă voi arăta o sută deveniți mai răi, scrie Erasm. „Numai dacă nu ni-ar arunca preoții toate gunoaiile și buruienile din grădinile lor!“ scrie cu amărăciune un celebru protestant.*

* Un frate preot era încântat de explicarea pe care o dăduse Păr. Prof. Dr. N. Popovici în „Bis. și Șc.“, Nr. 29—1947, în legătură cu trecerile religioase. P. C. Părinte canonicist ne dă să înțelegem, că persoana trecută în scriptele civile la cultul ortodox, își poate flutura cât pofteste patalama emisă de Stat; dacă nu-i consfințită de prevederile Molitvelnicului, nu valorează nimic. Scriam în „Bis. și Șc.“ Nr. 23—1947 că întocmai așa am procedat cu un sectar pe care Statul mi l-ar fi trecut bucuros în turmă. Era un oportunist care nu dorea să cunoască nimic din ortodoxie, și de aceea l-am refuzat.

Ar fi bine să se pună la punct și latura această a trecerilor, Avem în arhive, registrele intitulată: „Matricula trecerilor dela relig. ort. rom.“ Să i se schimbe titlul în „Matricula afurisiților, anotemizațiilor, a lepădaților din sânul Bis. ort. rom.“ Din când în când citim despre caterisirea cutărei și cutărei fețe bisericești; de păstoriți lepădați însă, mai rar. Deși, ce altceva merită oare, acela care odată în an venia la

biserică și de douăzeci de ori mergea în ascuns la sectari, până ce într-o bună zi și-a trimis prin autorități faimosul act-bombă de trecere, pe care-l închizi în arhivă cu oarecare jenă și amărăciune!? Nu-i acesta un trădător? Nu merită să-l noțezi și mai aspru decât în simplul registru al trecerilor? Trebuie și un fel de registru negru din care să se citească coala de pe amvon, la tot poporul, odată cu datele statistice, cam în forma aceasta: „Următoarele suflete, cu numele N. N. și-au tradat în decursul anului Biserica strămoșească, prin aceea că au lipsit dela slujbe, dela cuminicări, au ascultat învățăturile ereticilor, etc. etc. Biserica îi șterge, îi scoate din sânul ei, nu le mai poartă grije. Biserica de care n'au ascultat îi lepădă ca pe niște păgâni și vameși (Mt. 18, 17; I Cor. 5, 5; I Tim. 1, 20), să fie lepădați și dela fața lui Dumnezeu...” și-așa mai departe. Da, o formulă care să aducă și a blestem, numai să impresioneze (Can. 1 al Sin. II ecum.)

Ce-i aceea trecere dela noi? Trecerea presupune și o alegere. A ales ceva mai bun? E ceva mai bun decât ortodoxismul? Nu, nu. Starea civilă numească-i cum vrea. Pentru Biserica nu-i un „trecut”, ci un lepădat ca o buruiată.

„Lasați-i; sunt călăuze oarbe” (Mt. 15, 14).

Pr. Gh. Porva

† TRIFON LUGOJAN

„Trifone preafericite, învrednicitu-te-ai bucuriei și veseliei îngerești” (Stihira vecherniei sf.-lui Trifon 1 Febr.)

Acest început din cântarea de strană îl găsim mai expresiv pentru caracterizarea vieții pământești a celui care a fost *Trifon Lugojan*, profesor al Institutului teologic-pedagogic de odinioară, pensionar al Școlii Normale conf. „D. Țichindeal” și mai pe urmă director al Școlii Eparhiale de Cântăreți.

Noi, Arădani, rostind numele „Trifu Lugojan” ca prin farmec ne armonizam într'un melodic ansamblu în care răsună și numele unor Gh. Dima-Brașov, I. Vidu-Lugoji, T. Popovici-Sibiu, I. Sechvens-Caransebeș, tot atâți „mai mari ai noștri” despre cari spune sf. apostol Pavel „ca privind la sfârșitul vieții lor să le urmăim credința”.

Credința ce ni se întărește privind la sfârșitul vieții lui Trifon Lugojan este confirmarea adevărului că fiecare creștin în cursul vieții sale pământești este capabil ca într-o ramură a acțiunilor spirituale binecuvântate de Dumnezeu să ajungă o culme a perfecțiunii satisfăcând ordinului divin: „Fiți desăvârșiți pe cum și Tatăl vostru cel din ceruri desăvârșit este”!

Trifon Lugojan a fost un desăvârșit în muzica bisericească. Ca nimeni altul a perfecționat cântarea de strană și corul religios.

Cum s'a scurs firul vieții acestui desăvârșitor? este o întrebare la care ne răspunde cartea de strană — Mineiul — cu viața și cântările sfântului Trifon, din 1 Februarie, al cărui nume l-a purtat cel care s'a mutat la cer dintre noi.

Cei mai mulți credem că numele purtat de noi

și primit în botez, ar fi un ce negliabil, capriciu al nașului ori rezultat al întâmplării. Nu. El este un dar al lui Dumnezeu. Este numele unui sfânt, al cărui Duh trăiește în vecinicie făcând parte din ansamblul corului îngereșc. Cu atât mai vărtos s'a integrat sufletul mucenicului Trifon din Lampsacul Frighiei între îngerii corului ceresc, fiindcă știut este că în clipa muceniceștei sale morți din Niceea pe razele soarelui ceresc s'a coborât o ceată îngerească cântând și înconunându-i fruntea însângerată, cu aureola sfințeniei vecinice.

Când la 30 Mai 1874 s'a adus la botez în biserica din Nădlac pruncul nou născut al dascălului confesional Lugojan din loc, în clipa când preotul rostea formula „Botează-se robul lui Dumnezeu Trifon...” în razele soarelui ce străbătea prin parfumul florilor și ciripitul paserilor, se cobora aceeași ceată îngerească în frunte cu duhul mucenicului Trifon care și-a depus talantul zestrei de cerească armonie în suflătelul copilășului încreștinat.

Din frageda sa copilărie Trifon Lugojan a fost pătruns de existența acestui dar ceresc pe care a ostenit să-l îmbogățească asemenea talanților din Evanghelie... El era vrăjit de tot ce este armonie, muzică, ritm și frumseță în natură. Cântecul paserilor, zumzetul insectelor, chiar și sacadata recitare de numerotare intonată de elevii vechei școale, ce făcea parte din căminul său familiar, îi mărea zestrea de armonie cerească a sufletului său.

Adevărata sa satisfacție și-o găsea însă alături de strana bisericească, unde era condus de mână de către bunul său părinte, dascălul Bisericii. Aci simțea cum melodia glasurilor tradiționale se îmbrăca în armonia cerească a sufletului său.

Nu a fost un cântăreț de strană, căci glasul său nu putea domina prin forță peste celelalte voci. Era însă forța care armonizează toate vocile și dominează prin ansamblul organic. Era compozitorul înăscut, care începând cu școala primară din Nădlac și continuând cu liceul din Arad și sfârșind cu cel din Brașov și-a cultivat această capacitate spre desăvârșire.

Îndeosebi Brașovul cu viața sa de student, liberă, cu tradiții artistice și îndeosebi covârșitoarea personalitatea a tinerului profesor de muzică de atunci Gh. Dima, îi pune temelile de viitor „măiestru” asemenea celui dela care învățase tainele artei și dedesubturile frumosului muziceii vocale și instrumentale.

Nici măcar nu ajunsese să între în cursul universitar, când Episcopia arădană, recunoscându-i capacitățile sale muzicale, cu anul școlar 1896-97 îl numește de suplinitor al catedrei de muzică bisericească și tipic dela Institutul Pedagogic-Teologic din Arad. Din acest moment este arădan, ridicând numele acestui oraș prin munca sa de iscusit compozitor de muzică bisericească la un pedestal de glorie.

An de an apar în tiparul „Diecezanei“ lucrările sale muzicale, cântate din toate unghiurile Țării ca cele mai sistematice lucrări de artă bisericească în cari s'a contopit într'un tot armonic tradiția locală cu știința de carte a celui care între timp se perfecționase la universitatea din Leipzig.

Cu binecuvântarea vlădicului Ignatie Pap apar „Cele 8 glasuri“ „Troparele și Condacele“ apoi „Irmosele și Pricesnele“ lucrări de temelie, prin care dieceza Aradului se punea pilduitoare față de surorile sale ardelenene și de peste munți.

„Corul teologilor“, condus de artistul Trifu Lugojan se impunea nu numai regiunii arădene, ci trecea prin prestarea sa artistică, peste frontierele etnicului românesc stârnind admirația străinilor de limbă și lege românească.

Ca un iscusit pedagog, printr'un metod original a instruit în cântare de strană lung șir de generații — preoți și învățători — unificând cântarea bisericească pe un teritoriu extins, așa cum era și Eparhia noastră de atunci cuprinzând pe lângă părțile arădene și cele ungurene, bihorene și bănățene.

„Cartea de rugăciune“ compusă de Trifon Lugojan este și azi cea mai iscusită și cuprinzătoare auxiliară a cântărețului de strană suplinind într'un mod prea fericit vechile hrisoare din stranele noastre tradiționale.

Numele lui „Trifu Lugojan“ devine în curând o marcă de preț pe terenul literaturii strănare a bisericii ardelenene, iar compozițiile lui și felul specific al dirijatului său de cor îl dovedesc de perfect artist.

Se spune că un artist rămâne vecinic tânăr. Viața lui Trifon Lugojan a confirmat acest adevăr.

La venirea P. Sf. Episcop Andrei, Trifon Lugojan era doar pensionar ca profesor emerit al școlii normale conf. „D.-Țichindeal“, când la chemarea arhierescă cu o rigoare sprintenă și tinerească organizează în calitate de director Școala Eparhială de cântăreți bisericești.

Armonia îngerească din sufletul său dă de data aceasta roade coapte și binecuvântate atât prin generațiile de cântăreți și conducători de cor ieșiți de sub conducerea directorului, cât și în minunatele ode icoase și tropare fixate pe note de compozitorul T. Lugojan în lucrările „Paraclisul Născătoarei“ și „Acatistul Domnului Iisus Hristos“ armonizate și tipărite de dânsul cu binecuvântare arhierescă.

Cereasca armonie, purtată în cutele sufletului său începând cu primirea numelui de Trifon, cerea ca melodiile de strană bisericească să primească în ansamblul lor ca un amestec de final acord glasul troparelor dela slujba Nunții. Cu trupul său ostenit de ani și măcinat de boală, a plecat pe drum lung, departe de odihna vetrei sale familiare. Sibiul a devenit pentru dânsul Niceea purtătorului de nume, a mucenicului Trifon. Muncit de chinuri grele trupești își închide ochii pe pământ străin.

Cei dragi lui — soția, ficele cu ginerele și nepoții, fratele sora și cumnații — i-au adus osemintele, întocmai ucenicilor sf-lui Trifon, ca să zacă pe pământ drag și stropit de sudorile jertfitoare ale ostanelilor sale binecuvântate.

Ultima rotire a privirii acestor ochi se îndreaptă spre acești aparținători de aproape ai vieții sale celei trupești și le mulțumește pentru creștineasca și de Domnul binecuvântata lor faptă de a-l fi adus în Aradul său iubit.

Cu ultima sa suflare pământească s'a îndreptat spre șirul cel lung al generațiilor de preoți și învățători pe cari i-a împărtășit din tezaurul sfințitor al armoniei cerești de care a fost părtaș în viață și le trimite solia troparului: Să se veselească cele cerești și să se bucure cele pământești...

În această melodie de glas al stranei bisericești simt cum se înalță acum sufletul său spre sferile senine ale vecinicii contopindu-se în corul îngerec ce întonează oșanale divine și meritoase aprecieri ca: Slugă bună și credincioasă... întră întru împărăția Tatălui Tău, unde nu mai este durere, nici suspin, nici întristare, ci viață fără de sfârșit.

— ct —

Material pentru predici

La Dumineca 31 după Rusalii.

Cine va putea spune minunile lui Dumnezeu și să facă auzite puterile și lucrurile cele bine ale lui Hristos? Tuturor dă binele Său celor ce-l cer și fiecăruia, pentru ceace se roagă îi dăruiește: leproșii curățește, dracii din oameni gonește, morților dă înviere, orbilor vedere, — cum și aceluia orb pe care l-a vindecat în Ierihon, despre care vorbește Sfânta Evanghelie de astăzi.

Dragostea lui Hristos este întinsă tuturor. Cum este soarele de strălucește toate câte sunt sub cer și luminează toate neamurile omenești, cu mult mai mareț este Acela care e soarele cel sfânt și drept ce nu luminează numai trupurile din afară, ci și sufletele dinlăuntru: ochii inimii deschide și mintea o deșteaptă de cunoaște omul pe Dumnezeu și binele de veci ce i-a gătit lui. De aici se cunoaște dragostea ce are către oameni Domnul nostru Iisus Hristos, că pretutindenea umbra și în toate laturile călătorea — prin cetăți și prin sate — de tămăduia toate neputințele și boalele din oameni, și cu minunile ce făcea se lumina mintea oamenilor și se întorceau oamenii către Dumnezeu și către pocăință.

Deci a venit Iisus și în Ierihon. Acolo un om orb, anume Vartimeiu, ședea lângă drum de cerea și auzind poporul trecând, întreba: Ce este? Și-i spuseră că este Iisus Nazarineanul. Când auzi de numele lui Iisus, îi păru bine, că de multă vreme auzea de dânsul că face minuni multe și vindecă bolnavii. Pentru aceea a strigat cu glas mare și a zis: Iisuse, Fiul lui David, miluiește-mă, că am au-

zit de minunile tale cele multe și binele ce ai făcut prin Ierusalim și prin Capernaum; că tu, Doamne, pe acela ce era din naștere orb l-ai făcut cu ochi, și iarăși, pe doi orbi ce au strigat în urma ta și pe acela i-ai luminat. Pentru aceea și eu strig: Fiul lui David, fie-ți milă de mine! Iar Domnul a grăit către dânsul: Ce strigi și ce ceri dela mine? Orbul a răspuns: Cer să văd.

Cu adevărat nu este proastă cererea orbului, ci este mare și numai Dumnezeu putea să o împlinească, iar dintre oameni nimeni altul. Pentru aceea Domnul s'a milostivit spre rugăciunea lui și spre credința lui cea tare și l-a întrebat ce cere. L-a întrebat Domnul nu că doar nu știa El, care știe toate mai înainte de ce se cere, ci l-a întrebat ca să nu zică cineva că orbul acela cerea una și Hristos îi dădea alta. Ce cerea orbul, înaintea tuturor a spus și Hristos înaintea tuturor i-a dat și i-a zis: Credința ta cu care crezi că te pot tămădui, aceea te va izbăvi. Și îndată a văzut și cu glas mare a început a lăuda pe Dumnezeu; și nu numai el singur, ci și toți oamenii cei ce văzură acea minune, dădeau slavă și mulțumită lui Dumnezeu.

Această minune a fost săvârșită în afară de poarta cetății. Cu această minune ca cu un sol dădea Domnul Hristos în cetate, ca să știe cetățenii Ierihonului că lumina cea adevărată vine la dânsii să lumineze sufletele lor cele întunecate — cum a grăit Insuși și a zis: „Eu sunt lumina lumii; acela ce va umbla după mine, nu va merge în întuneric, ci va avea viața de veci (In 8, 12).

Să ne asemănăm și noi acestui orb cu credința și cu răbdarea, că mult a răbdat și el când îl oprea mulțimea să tacă, și-l conteneau fariseii și saducheii cei ce nu iubeau minunile lui Hristos; dar el mai tare striga și se ruga, căci așa este sufletul răbdător; nu se teme nici de primejdii, nici nu-i este frică de cei mai mari, ci mai tare se aprinde cu ruga și cu credința.

Așa să facem și noi: înainte de ce dobândim să fim răbdători și după ce dobândim să fim mulțumitori. De ne-ar și opri vrășmașii noștri să tăcem — adică diavolul, lumea și trupul, — cari nu iubesc binele lui Hristos, — noi mai tare și mai cu de-a-dinsul să ne rugăm lui Dumnezeu ca să caute spre noi cu milă și să lumineze ochii inimii noastre, pe cari i-a întunecat fumul păcatelor lumii.

Legea învățăturilor lui Hristos este lumină. Cine se va lipsi de dânsa, acela este orb cu sufletul mai mult decât orbul acela; căci acela ce este orb de ochi, nimic nu vede să facă rău, iar acela ce este orb de minte și de suflet acela toate răutățile face, nu numai într'un chip, ci în toate chipurile.

Să ne păzim, deci, și să părăsim faptele cele întunecate cari sunt: făcăriile, viclesugurile, jurămintele, furtisagurile, uciderile, curviile, lăcomiile, ne-

dreptățile, mândriile, bețiile și altele asemenea acestora; să ne apucăm să facem faptele cele luminate, cari sunt acestea: dreptatea, smerenia, curăția, milostenia, postul, paza bisericii, spovedania, cuminecătura și altele asemenea acestora, ca să fim fii ai luminei și moștenitori ai împărăției cerului,

(Din *Cazanie*)

Informațiuni

● **Cuvântul I. P. S. Patriarh Nicodim cu privire la recensământul populației.** Din timp în timp Țara noastră, ca celelalte țări, și-a făcut numărătura populației, adică un recensământ. Ca și orice familie, când un popor își cunoaște numărul, este mai conștient de forța ce o reprezintă, iar conducătorii lui știu pe ce se pot bizui, când dispun anumite măsuri.

„Căci cine din voi, dorind să zidească un turn, — spune Mântuitorul — nu stă mai întâi să socotească cheltuiala, ca să aibă cu ce isprăvi? Ca nu cumva punându-i temelii și neputând termina, să înceapă a râde de ei toți cei ce văd și să zică: Omul acesta s'a apucat de zidit și n'a putut isprăvi. (Ev. Luca, XVI 26—30).

Așa dar cunoașterea sau necunoașterea puterilor proprii aduce popoarelor cinste, sau necinste. Și vă amintesc și cu acest prilej că, de folos este orice înțelepciune, dar înțelepciunea divină n'are margini. Rostirea ei este totdeauna o profeție.

Deci dați tot interesul vostru acestei numărători a puterilor poporului nostru, operă destul de grea și de mare importanță pentru reconstrucția Țării noastre. Căci cutremurul și războaiele și după aceea seceta și foametea ce au trecut peste capul tuturor, au provocat așa mare prăpăd, încât numai cunoscându-ne forțele, putem împlini cuvintele Sfintei Scripturi, ca lucrul pe care-l plănuiesc conducătorii să fie dus la bun sfârșit.

Recensământul hotărât pentru 25 Ianuarie anul acesta este un act pentru care fiecare să se silească să-i dea cât mai multă valoare obștească, prin precizările puse în el.

Iar conducătorii satelor și orașelor, cu priceperea lor și cu gândul la binele scumpei noastre Patrii, să răspundă cu tot devotamentul pentru desăvârșirea acestei lucrări, necesară la cunoașterea posibilităților de refacere a bogăției Neamului nostru, care totdeauna a fost binecuvântat de Dumnezeu.

† NICODIM

Patriarhul României

● **La Sf. Patriarhie** au fost convocați pe dată de 8 Ianuarie, pentru a lua o hotărâre în legătură cu noua formă a statului, I. I. P. P. S. S. Mitropolitii și Arhiepiscopi *Dr. Nicolae Bălan* al Ardealului, *Iustinian Marina* al Moldovei, *Dr. Vasile Lăzăreșu* al Banatului, Arhiepiscop *Firmilian Martin* al Craiovei și Episcop *Iosif Gafton* al Argeșului, delegatul I. P. S. Patriarh *Nicodim*. Intrunirea a avut loc la ora 10 a. m. data de mai sus, în Reședința Patriarhală.

Pe lângă lucrări curente, acest Sinod și-a însușit textul Pastoralii pe care I. P. S. Patriarh Nicodim a adresat-o poporului român cu prilejul proclamării Republicii Populare Române. Pastorală va fi dată publicității.

● † **Trifon Lugojan**, în vârstă de 73 ani, a încetat din viață, în orașul Siblu, unde se găsea de Sf. Sărbători, cu familia sa. Corpul neînsuflețit al defunctului a fost adus în Arad și înmormântat în cimitirul „Pomenirea”, Marți 13 Ianuarie a. c. Prohodul a fost oficiat de un sobor de preoți în prezența Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop Andrei, iar răspunsurile funebrele au fost date de corul „Armonia”. Au adus defunctului salutul și omagiul din urmă: Sf. Episcopie prin I. P. C. S. Păr. consilier Caius Turicu, Academia de Teologie și Școala de Cântăreți prin păr. Dr P. Deheleanu și corul Armonia prin Dl Dr Stoinescu. Odihnească în pace,

Nr. 74/1948.

Comunicat

Domiciliul fiscal.

În conformitate cu art. 8 din Legea 344 pentru sancționarea evaziunilor fiscale, publicate în Monitorul Oficial nr. 299 bis din 29 Decembrie 1947:

Orice contribuabil, — adică cei cari au să plătească vreun impozit, —

cu excepția *salariaților publici*, salariaților încadrați în contractele colective de muncă și *pensionarilor*, care nu au venituri decât din salarii sau pensii și remunerații *anexe* salariului sau pensiilor (aci credem că aparțin sesiunile și sto ele preoțești) și cu

excepția *țăranilor*, — adică nu orice fel de agricultori, ci numai acei cari aparțin clasei sociale a țăranilor, — cu proprietăți până la 2 ha. adică 8 iughere cad. 1100 st. p. inclusiv,

este obligat să aibă un domiciliu fiscal, declarat la circumscripția de constatare de care depinde acest domiciliu.

Până la 1 Februarie 1948, contribuabilii care sunt obligați să aibă un domiciliu fiscal vor face o *declarațiune* la circumscripția de constatare de care depinde domiciliul, în care declarație vor arăta:

- a) domiciliul,
- b) felul ocupațiunii și
- c) sursele de venituri, pe care le are.

Schimbarea de domiciliu trebuie anunțată circumscripțiilor de constatare a domiciliilor vechi și noi, în termen de 30 zile dela mutarea efectivă.

Cei cari vor contraveni acestor dispozițiuni comit delictul de nerespectarea măsurilor luate pentru controlul contribuabililor și vor fi sancționați cu închisoare corecțională dela 3 luni la 4 ani și cu amendă dela 50.000 Lei la 1.000.000 Lei.

Invităm preoțimea noastră să vestească acestea dispozițiuni ale legii enoriașilor ei și să-i în-

demne pe cei interesați ca până la 1 Februarie 1948 să înainteze aceste declarații de domiciliu la Percepția competentă respectivă după formularul ce urmează mai jos. Pe declarație a se aplica un timbru fiscal de 16 Lei și un timbru I.O.V.R. de 1 Leu.

Consiliul eparhial.

Să se servească ca îndreptător următorul formular:

Onor.

Administrația Financiară Arad

Circumscripția de constatare.....

in X (sediul Percepției)

Subsemnatul A. B. dom. în comuna.....

nr. casei..... în conformitate cu dispozițiunile art. 8 din Legea nr. 344 pentru sancționarea evaziunilor fiscale din 29 Dec. 1947, prin aceasta declar că,

a) domiciliul meu fiscal e în comuna.....

nr. casei..... plasa și percepția.....;

b) ocupațiunea mea este:.....

(agricultura, meseria, preoția sau învățător, etc.)

c) veniturile mele sunt cele ce le obțin din exploatarea în regie proprie a pământurilor mele situate în hotarul comunei..... plasa

și percepția..... în întindere de.....

jugh. cad. și veniturile ce le obțin în comun cu soția mea născ. X. Y. din casa situată în comuna.....

nr. sau și veniturile ce le obțin ca meseriaș, etc.

Alte surse de venituri nu am.

Cu stimă:

Asociația „Andrei Șaguna” a clerului ort. rom. din Ardeal
Secția Arad.

Convocare

În conformitate cu § 25 din statutele Asociației, prin această se convoacă Adunarea generală ordinară a Secției, care va avea loc în ziua de *Joi 5 Februarie 1948* la orele 9 a. m. în sala festivă a Academiei teologice cu următoarea

Ordine de zi:

1. Serviciul chemării Duhului Sf. orele 8 $\frac{1}{2}$ în Catedrală.

2. Rapoartele Secretarului și Casierului.

3. Starea fondului de ajutor.

4. Diverse. Propuneri.

Având în vedere că va trebui să se hotărască soarta de viitor a fondului de ajutor și că pentru a putea lua hotărâri valide în aceasta privință. Statutele fondului prevăd o majoritate de $\frac{2}{3}$ a membrilor Secției, aceștia sunt rugați a participa în mod obligatoriu la ședința acestei adunări generale.

Arad la 14 Ianuarie 1948

Președinte;

Prot. Viorel Mișuțiu

Secretar:

Pr. Demian Tudor

Nr. 4010 - 1947.

Concurs

Se publică concurs din oficiu, cu termen de 15 zile, pentru întregirea prin numire a parohiei Mădrijești, protopopiatul Gurahonț.

VENITE:

1. Folosința sesiunii parohiale, 32 jugh. cad.
2. Folosința casei și grădinei parohiale.
3. Stolele legale.
4. Salarul dela Stat, pe care parohia nu-l garantează.

Parohia este de clasa a II-a.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta Consiliului Eparhial din Arad.

Arad, la 11 Decembrie 1947.

† ANDREI,
Episcop

Traian Cibian,
cons. ref. ep.

Nr. 4011 - 1947.

Se publică concurs din oficiu, cu termen de 15 zile, cu salarul dela Stat, pentru parohiile:

1. Agriș I, protopopiatul Șiria.
2. Bocsig I, protopopiatul Ineu.
3. Susani, protopopiatul Buteni.
4. Doncen, protopopiatul Buteni.
5. Șielău II, protopopiatul Chișineu-Criș.
6. Vârșand I, protopopiatul Chișineu-Criș.
7. Sârbi, protopopiatul Halmagiu.
8. Curtici II, protopopiatul Arad.
9. Sânleani, protopopiatul Arad.
10. Cuvin II, protopopiatul Radna.

Arad, la 11 Decembrie 1947.

† ANDREI,
Episcop.

Traian Cibian,
cons. ref. eparhial.

APEL

către frații preoți și alți miluitori și făcători de bine.

Iubiie frate întru Hristos,

Sfânta Mănăstire Hodoș-Bodrog, voind să între pe făgașul îndatoririlor ei de protectoare a celor pe care soarta i-a aruncat pe drumuri, a luat inițiativa ca pe primul plan al preocupărilor ei să fie și să rămână grija unui Orfelinat format din copii orfani săraci și vagabonzi.

Această grijă se va manifesta sub toate laturile față de toate seriile de copii, cari vor trece sub protecția ei, până când vor fi redați societății în modul cel mai util din toate punctele de vedere.

Cu data de 15 Decembrie a. c. acest Orfelinat a luat ființă în cadrele Sfintei Mănăstiri.

Tre' uie să se țină cont și de faptul că Mănăstirea Hodoș-Bodrog mai are obligații și față de celelalte instituții eparhiale sinistrate, ca Internatul Diecezan de fete și Academia Teologică, pentru refacerea cărora a început să-și dea deja obolul.

Iubite frate, deși greutățile ce le ai în parohie sunt mari și multiple, totuși ești rugat ca și Sf. Ta secundat de credincioșii din parohie să întindeți o mână de ajutor celor fără de părinți și fără de adăpost.

Armatura noastră de acum și de totdeauna nu poate fi alta decât numai aceasta: „Să dăm viață celor știute de noi, să punem fața înaintea cuvântului“. Făcând așa trăim întrebarea ce este Dumnezeu? Dumnezeu e dragoste, e iubire, e rugăciune neîntreruptă către Dânsul.

Iubirea, dragostea și rugăciunea se vor sălăslui în inimile noastre numai pe măsura ce și noi le vom da viață acestora printr'o dăruire de sine potrivit verdictului evangheliei: „Intrucât ați făcut bine celor mai mici și suferinzi, Mie mi-ați făcut“.

Ajutorul poate să fie, fie în natură, fie în bani. În natură ca cereale, zarzavaturi și alte alimente, apoi îmbrăcăminte de tot felul pentru băieți dela 7-18 ani.

Fii asigurat, iubite frate, căci prinoasele dăruite vor fi bine întrebuintate.

Dumnezeu să vă binecuvinteze jertfa pornită din dragoste și osteneala pornită din râvnă apostolică.

Cu dragoste frățască:
Arhimandrit ȘTEFAN LUCACIU
Stareț